

ปัญหาการใช้คืนเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติ
กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541

**The Problem of Refunding to the Educational Loan as of the Act
on Fund for Education Loan B.E.2541**

ณัฐวิน อัสวภูวคณ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา สภาพปัญหาในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารกฎหมาย แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหามาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า การใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีปัญหาและอุปสรรคเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษาผู้มีสิทธิ์กู้ยืม การรับรองการขาดแคลนรายได้ของผู้กู้ยืมจะต้องรับรองตามความเป็นจริง และผู้ค้ำประกันการชำระหนี้กองทุนจะต้องเป็นผู้ที่สามารถชำระหนี้แทนผู้กู้ยืมได้ในกรณีผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้

ข้อเสนอแนะ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษาที่ขอกู้ขึ้นมาใหม่ให้เป็นหน่วยงานอิสระไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ ในการรับรองรายได้ นักศึกษา ผู้รับรองจะต้องมีส่วนรับผิดชอบถ้าพิสูจน์ได้ว่า ผู้ขอกู้ไม่เป็นผู้ที่ขาดแคลนรายได้ น้อยจริงในกรณีไม่สามารถเรียกเงินกู้ยืมคืนจากผู้กู้ยืมได้ และการค้ำประกันเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาผู้ค้ำประกันจะต้องไม่ใช่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้ขอกู้ยืม เนื่องจากเป็นครอบครัวที่มีรายได้น้อย

คำสำคัญ: เงินกองทุน, เพื่อการศึกษา, การใช้คืน

Abstract

This research aims to study the origin and revolution of refunding the loan for education according to the Act on Fund for Education Loan B.E.2541, The study result will be the method of solving and adding into this Act. The study is by means of collecting

¹ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

resources from the legal documents, ideas, theories and thesis concerned. All these researches will be analysis so to find the legal ways means to refund to the loan.

AS from the study, it is found that the refunding to the loan for education B.E.2541, facing many problems and obstructs as from the beginning of students selection, the students who are eligible to loan from this fund. So to protect the legal profit by the ones who are not eligible to borrow this lone. The guarantee of paying this debt must be the one who can pay on behalf of the borrower if the borrower is not able to pay for the debt.

The suggestion is to set up the Committee to select the students who borrow once again. As this institution must be free from the educational institution, so to protect other benefits. The guarantee of the student salary or financial sources, the guarantee one must be responsible in case the borrower is not qualified. The reclaim is not possible loan must not his father, mother nor the parents of the borrower as this is the poor family.

Keywords: Refunding, Fund for Education, Educational Loan

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัด

การศึกษาเอาไว้ว่า ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสในการศึกษาโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องไม่น้อยกว่าสิบสองปี รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และนอกจากนั้น รัฐยังต้องมีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษาเช่น จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกันจัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็นจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มโดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรมจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษาโดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและเป็นสถานศึกษาใน

กำกับของรัฐหรือองค์การมหาชนจัดสรร
กองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน
เพื่อให้พึ่งตนเองได้และจัดตั้งกองทุนเพื่อ
พัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

ดังนั้นรัฐบาลได้เห็นถึงปัญหาความ
เหลื่อมล้ำทางสังคม ซึ่งส่งผลให้มีประชาชน
ส่วนหนึ่งที่จะไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาใน
ระดับที่สูงกว่าระดับชั้นพื้นฐานหรือการที่จะ
ได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดย
ที่รัฐบาลจึงการช่วยเหลือแก่ผู้ที่อยากที่จะศึกษา
ในระดับอุดมศึกษาแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์
รัฐบาลจึงตั้งกองทุนเพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ที่
ต้องการจะศึกษาแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยที่
รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษาให้แก่นักเรียน/นักศึกษาที่มาจาก
ครอบครัวที่มีรายได้น้อยคือ กองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติ
คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 ตาม
นัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง
พ.ศ. 2491 โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณ
ให้กระทรวงการคลังดำเนินการ ในลักษณะ
เงินหมุนเวียน และในปี พ.ศ. 2541
พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษามีผลบังคับใช้ โดยกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรของรัฐบาล
ในกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง โดยมี
วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนเพื่อ
สนับสนุนและเร่งดำเนินการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
ของประเทศเพื่อสนองตอบความจำเป็น

ดังกล่าวจึงสมควรเร่งรัดพัฒนาการศึกษาโดย
การหาทางแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้าน
การศึกษาในสังคม เพิ่มโอกาสทางการศึกษาใน
ระดับที่สูงขึ้น ให้แก่นักเรียน/นักศึกษาที่ขาด
แคลนทุนทรัพย์กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย(สายสามัญและอาชีวะ)
จนถึงระดับปริญญาตรี อันจะมีส่วนสำคัญใน
การช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้
ดีขึ้น แต่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
จะให้กู้เฉพาะผู้ที่มีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน
150,000 บาทต่อปี

หลังจากที่ทางกองทุนให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษา อนุมัติและจ่ายเงินให้แก่นักศึกษาไป
แล้ว ทางกองทุนจะมีหลักเกณฑ์การชำระหนี้
คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยให้
เป็นไปตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 และระเบียบ
คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน พ.ศ.2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2552 คือ
เริ่มตั้งแต่ เมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาและเข้า
ทำงานในสถานที่ใด ผู้กู้ยืมเงินต้องแจ้งที่อยู่
และสถานที่ทำงานนั้น พร้อมทั้งจำนวน
เงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับให้ผู้บริหารและจัด
การเงินให้กู้ยืมทราบภายในเวลาสามสิบวันนับ
แต่วันเริ่มทำงาน ส่วนกำหนดการในการชำระ
หนี้เงินกู้ยืมคืนกองทุนเริ่มตั้งแต่ผู้กู้ยืมเงินที่
สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วเป็นเวลา
2 ปี นับจากปีที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกศึกษา

จากการที่นโยบายรัฐบาลมีวัตถุประสงค์
ที่จะช่วยให้ทุกคนได้มีโอกาสที่จะได้รับ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยการให้นักศึกษาได้กู้ยืมเงินเพื่อนำไปศึกษาเล่าเรียนและหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา หรือไม่ได้ศึกษาแล้วให้นำเงินที่กู้ไปมาคืนกองทุนเพื่อการศึกษา แต่ระหว่างการดำเนินงานกองทุนก็พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเพื่อการศึกษาเนื่องจากในขั้นตอนการใช้จ่ายเงินที่ได้กู้ยืมไปนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่ไม่ได้ศึกษาแล้วไม่สามารถใช้หนี้คืนเงินกองทุนเพื่อการศึกษาได้ อาจเกิดจากการว่างงาน หรือ เกิดจากจิตสำนึกของผู้กู้ยืม ไม่ยอมใช้คืนเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ถึงแม้ทางกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะมีการฟ้องร้องและบังคับคดีในทางแพ่งกับผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันก็ตามยังไม่สามารถเรียกร้องให้ชดใช้เงินที่กู้ยืมไปได้ครบตามจำนวนที่ได้กู้ยืมไป โดยเฉพาะในส่วนของผู้ค้ำประกันถ้าเป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้กู้ยืมเป็นผู้ค้ำประกันนั้นจะเป็นครอบครัวที่มีรายได้ไม่เกินปีละ 200,000 บาท หมายถึงผู้มีรายได้น้อย จึงไม่มีทรัพย์สินอื่นใดที่จะบังคับคดีให้ชำระหนี้ได้ จึงทำให้กองทุนเพื่อการศึกษาขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะให้นักศึกษารุ่นต่อไปกู้ยืมได้อีก ผู้ศึกษาจึงเห็นสมควรหามาตรการทางกฎหมายในการบังคับคดีเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผู้กู้ยืมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาสภาพปัญหามาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตาม

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541

2. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541

3. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541

5. เพื่อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541

สมมุติฐานของการวิจัย

จากการที่นักศึกษาได้กู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อการศึกษาไปศึกษาเล่าเรียนและหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา หรือไม่ได้ศึกษาแล้วไม่สามารถใช้หนี้คืนเงินกองทุนเพื่อการศึกษาได้ ซึ่งเกิดจากการว่างงาน หรือเกิดจากผู้กู้ยืมไม่ใช้คืนเงินกองทุนเพื่อการศึกษาโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทำให้กองทุนเพื่อการศึกษาเกิดความเสียหายอาจไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในกองทุน ถ้าหากมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการบังคับชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผู้กู้ยืมได้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อการศึกษา

แล้วจะทำให้ไม่เกิดหนี้สูญ และกองทุนสามารถมีเงินหมุนเวียนให้นักศึกษาผู้ยากไร้กู้เพื่อการศึกษาต่อไปได้อีก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาข้อมูล ในการในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยการชำระหนี้คืนกองทุน พ.ศ. 2542 โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยการชำระหนี้คืนกองทุน พ.ศ. 2542 จากแหล่งข้อมูลหนังสือ ตำรา วารสาร ข้อมูลจากเว็บไซต์ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบคณะกรรมการอิสลาม แห่งประเทศไทย

จากเอกสาร (Documentary Research) โดยการรวบรวมจาก แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม งานวิจัย ตำรา หนังสือวิชาการ ตำบลดทฤษฎี พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวคำพิพากษาของศาล วารสาร นิตยสาร รายงานข้อมูลทางสถิติเอกสาร บทความทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ และงานทางเว็บไซต์ จากเอกสาร กฎหมาย ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหาและวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้ค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา กฎหมาย ตำบลดทฤษฎี กฎ ระเบียบ แนวคำพิพากษาของศาลฎีกา วารสาร นิตยสาร รายงาน ข้อมูลทางสถิติ หนังสือพิมพ์ และ จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาในการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการค้ำประกันเงินที่กู้ยืมและการบังคับชำระหนี้คืนกองทุน ซึ่งถ้าผู้กู้ยืมไม่สามารถชำระหนี้ได้จำนวนหลายๆรายขึ้นไปจะมีผลกระทบต่อกองทุนในส่วนที่อาจไม่มีเงินมาให้แก่นักเรียน นักศึกษา รุ่นต่อไปกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้

หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินและการใช้คืนเงินเพื่อการศึกษาในต่างประเทศจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อศึกษามีแนวคิดที่ผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาโดยตรง ดังนั้น ผู้เรียนควรเป็นผู้รับภาระต้นทุนการศึกษาเอง การช่วยเหลือในรูปแบบของเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงต่ำกว่าการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของทุนการศึกษา เนื่องจากรัฐมิได้มุ่งให้การกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการแสวงหากำไร แต่เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนในระดับสูงอย่างเต็มตามศักยภาพ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในต่างประเทศโดยทั่วไปจะเป็นเงินกู้ยืมที่รัฐบาลค้ำประกัน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยตามอัตราตลาด หรือเงินกู้ยืมที่รัฐค้ำประกันและอุดหนุนอัตราดอกเบี้ยบางส่วน หรือเงินกู้ยืมที่รัฐค้ำประกัน และจ่ายดอกเบี้ยแทน คุณสมบัติผู้กู้เงินเพื่อ

การศึกษาในต่างประเทศได้แก่ เป็นพลเมืองของประเทศนั้นๆ อายุผู้ขอกู้ ผู้ขอกู้อยู่ในความดูแลของผู้ปกครองหรือไม่ สมรสหรือไม่ กำพร้าหรืออยู่ในความดูแลของศาล กำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการเรียนแต่ละเทอม การศึกษา ต้องยังไม่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในส่วนของคุณสมบัติผู้ขอกู้จะคล้ายกับของประเทศไทย ต่างกันที่ในต่างประเทศจะสนับสนุนในเรื่องให้ทุนการศึกษามากกว่าการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งกำหนดว่าถ้านักเรียน นักศึกษามีอายุไม่เกินยี่สิบปี ให้ถือว่านักเรียนยังต้องพึ่งพาพ่อแม่ ยกเว้นมีครอบครัวของตนเอง ทำให้มีนักเรียนจำนวนมากมีคุณสมบัติที่จะรับทุน

ภาครัฐได้จัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้ น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น จึงได้ตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 มีบทบัญญัติในการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ กู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา หลังจากที่ไม่ได้ทำการศึกษาแล้ว ทางกองทุนก็จะมีการแจ้งจำนวนหนี้และสถานะของหนี้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รับชำระหนี้เงินกู้ มีการติดตามทวงถาม และดำเนินคดีแก่ผู้กู้ยืมบังคับชำระหนี้เงินกู้ เพื่อนำเงินส่งกองทุนในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินสำเร็จ

การศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วเป็นเวลาสองปี ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนให้กับกองทุนตามจำนวนระยะเวลาและวิธีการที่กำหนด จะเห็นว่าภาครัฐได้ให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาเล่าเรียน แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และในการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541

กฎหมายได้กำหนดระเบียบในการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าจะต้องคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และมีความประสงค์ขอกู้ยืมเงินและเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาพิจารณาอนุมัติ โดยต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร มีการตรวจสอบผู้ขอกู้ยืมเงิน และบิดามารดา หรือผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมที่จะขอกู้ได้หรือไม่ เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจะจัดทำสัญญากู้ยืมเงิน กับผู้ขอกู้ยืมเงินที่ได้รับอนุมัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเขียนหรือพิมพ์ข้อความในสัญญากู้ยืมให้ผู้ขอกู้ยืม ผู้กู้ยืมเงิน ผู้ค้ำประกัน และผู้รับรองลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง กรณีผู้ค้ำประกันไม่สามารถมาลงชื่อต่อหน้าเจ้าหน้าที่ หรือผู้บริหารสถานศึกษาได้ ต้องให้นายทะเบียนท้องถิ่นที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ค้ำประกันรับรอง ประการสำคัญอยู่ที่การค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันจะต้องลงลายมือชื่อด้วยตนเองในขณะที่ทำการค้ำประกัน แล้วผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งสัญญากู้ยืมให้ผู้บริหารและ

จัดการเงินให้กู้ยืม พร้อมทั้งสำเนาให้ผู้ขอกู้และผู้ค้ำประกันคนละหนึ่งฉบับ เพื่อให้ทุกฝ่ายเก็บไว้เป็นหลักฐานยืนยันในการกู้ยืมเงิน ในการค้ำประกันหนี้เงินกู้ยืมในครั้งนี้ผู้ค้ำประกันอาจเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันกับนักศึกษาก็ได้ จึงเป็นไปได้อย่างแน่นอนที่ผู้ค้ำประกันอาจไม่มีหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินเพียงพอในการที่จะต้องชำระหนี้แทนผู้กู้ยืมได้ เนื่องจากคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินกองทุนจะต้องมาจากครอบครัวที่ขาดแคลน รายได้ไม่เกินสองแสนบาทต่อปี

สำหรับหลักเกณฑ์ในการใช้คืนเงินกู้ยืมคืนกองทุน มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนเงิน เงื่อนไข และระยะเวลาชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุนเงิน ซึ่งผู้กู้ยืมมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมพร้อมทั้งอัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นๆ ภายหลังจากวันที่ผู้กู้ยืมไม่ได้ศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี ระยะเวลา 2 ปีนี้ คือระยะเวลาปลอดหนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กู้ยืมมีเวลาตั้งตัว ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระหนี้งวดแรกหลังจากครบระยะเวลาปลอดหนี้ และชำระหนี้ในงวดต่อไปภายในวันที่ 5 กรกฎาคม โดยให้ถือว่าวันที่ 5 กรกฎาคม เป็นวันครบกำหนดชำระหนี้เป็นการกำหนดวันที่ผู้กู้ยืมต้องชำระให้แน่นอนในงวดแรก ให้ชำระคืนเฉพาะเงินต้น สำหรับงวดต่อไป จึงจะให้ใช้คืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย โดยกำหนดให้ผู้กู้ยืมต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี นับแต่วันที่ต้องเริ่มชำระหนี้ ผู้กู้ยืมเงินอาจผ่อนชำระเป็นรายเดือน หรือรายปีก็ได้ นับว่าทางภาครัฐได้

กำหนดมาตรการในการชำระหนี้เอาไว้ค่อนข้างละเอียด ถ้าผู้กู้ยืมผิดนัดในการชำระหนี้ จะต้องถูกฟ้องเรียกเงินกู้ยืมคืน และถ้ามีการบังคับคดีก็จะต้องเข้าสู่กระบวนการ โกล่เกลี่ยลูกหนี้ ตามคำพิพากษาชั้นบังคับถ้าลูกหนี้ไม่ยอมเข้าทำการไกล่เกลี่ย อาจจะต้องมีการบังคับคดียึดทรัพย์ อายัดทรัพย์ของลูกหนี้ เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา โดยให้ดำเนินการตาม กฎ คำสั่งระเบียบ และประกาศใด ๆ ที่เกี่ยวกับลูกหนี้ ตามคำพิพากษาชั้นบังคับคดี ทั้งผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกัน ในการไกล่เกลี่ยลูกหนี้ตามคำพิพากษา ต้องยินยอมชำระหนี้เต็มจำนวนตามคำพิพากษา โดยการผ่อนชำระเป็นรายเดือน ระยะเวลาการผ่อนชำระจะต้องเสร็จสิ้นก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดีตามคำพิพากษา ไม่น้อยกว่า 3 ปี และต้องบันทึกข้อตกลงด้วยว่า ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาผิดนัดชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่งกองทุนสามารถบังคับคดีตามคำพิพากษาได้ทันที เป็นวิธีการติดตามหนี้ที่เข้มงวดและเด็ดขาด แต่ถ้าในกรณีทั้งลูกหนี้และผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆ ที่จะนำมาชำระหนี้ได้ ทางกองทุนก็จะถือว่าเป็นหนี้สูญไม่สามารถเรียกร้องจากผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันได้

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ให้มี โอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับพุทธศักราช 2550 ภาครัฐจึงได้ตรา

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ขึ้นมาเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการช่วยเหลือในด้านเงินทุนให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษาได้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยได้กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ในการกู้ยืมเงินเอาไว้ตามประกาศของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ดังกล่าว เช่น ด้านคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินกองทุนมีสิทธิ์กู้ยืม ได้เฉพาะประชาชนชาวไทยเท่านั้น และมีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 200,000 บาท ต่อปี ผู้ขอกู้ยืมเงินจะต้องไม่เคยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาใดๆ มาก่อน เนื่องจากรัฐบาลต้องการให้การสนับสนุนแก่ผู้ที่ยังไม่สำเร็จปริญญาตรี ไม่เป็นผู้ที่ทำงานประจำในระหว่างการศึกษา ถ้ามีงานทำแสดงว่ามีรายได้แล้วไม่จำเป็นต้องกู้กองทุน ซึ่งกรณี มีงาน ทำแล้ว ไม่สามารถกู้ยืมเงินกองทุนได้ อาจไม่ถูกต้องนักเนื่องจากทุกคนต้องมีความกระตือรือร้นในการหารายได้ ทั้งยังเป็นการที่ปิดกั้นการแสวงหางานทำของนักเรียน นักศึกษา และผู้ขอกู้ยืมเงินจะต้องเป็นผู้มีผลการเรียนดี หรือผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลของสถาบันการศึกษา เป็นผู้มีความประพฤติดี เป็นผู้มีความประพฤติครบถ้วนตามระเบียบหรือประกาศการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาใน โรงเรียน สถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษา ซึ่งรัฐบาลไม่ได้ให้โอกาสแก่บุคคลที่มีความประพฤติเลวเลวเสียกู้ยืมเงินกองทุนเป็นการบังคับให้ทุกคนต้องกระทำ ความดีจึงจะสามารถกู้ยืมเงินกองทุนได้ ทางกองทุนมีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ยืมว่า

มีความเหมาะสมในการขอกู้หรือไม่ จากการตรวจสอบแล้วส่วนใหญ่ นักเรียน นักศึกษาที่ขอกู้ยืมจะผ่านการตรวจสอบเกือบทุกราย เนื่องจากผ่านการเซ็นรับรองจากข้าราชการระดับห้ามาแล้วว่ามีรายได้น้อยจริง จึงได้รับโอกาสในการกู้ยืมอย่างเท่าเทียม

การค้ำประกันเงินกู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ส่วนมากผู้ขอกู้จะนำบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มาเซ็นค้ำประกัน ณ สถานศึกษา ถ้ากรณี บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาอยู่ห่างจากสถานศึกษาให้นำหลักฐานการขอกู้ยืมเงินไปให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ไปขอให้เจ้าพนักงานทะเบียนท้องที่ หรือเจ้าพนักงานทะเบียนท้องถื่น ในเขตพื้นที่ที่อาศัยอยู่ ลงนามรับรองลายมือชื่อของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่เป็นผู้ค้ำประกันว่าได้มีการลงลายมือชื่อค้ำประกันจริง ผู้ค้ำประกันจะต้องมีรายได้ นำเชื่อถือตามที่คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินประจำสถาบันการศึกษา พิจารณากำหนดให้เป็นผู้ค้ำประกันได้ หรือ กรณีไม่มีบุคคลค้ำประกัน ให้ผู้กู้ยืมใช้หลักทรัพย์แทน การค้ำประกันเป็นการยืนยันว่าเมื่อผู้กู้ยืมเป็นผู้สำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องมีการชำระหนี้คืนได้อย่างแน่นอน จะสังเกตเห็นว่าหลักเกณฑ์การขอกู้ยืมเงินกองทุนนั้นจะต้องเป็นครอบครัวที่มีรายได้ น้อยตามประกาศคณะกรรมการกำหนดคือมีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกินสองแสนบาทต่อปี แต่การค้ำประกันจะต้องเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาที่ได้ทำการขอกู้ยืมเงินกองทุน กรณีนี้จึงถือว่าผู้ค้ำประกันอาจ

ตกอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถที่จะชำระหนี้แทนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินกองทุน ได้ ซึ่งเงินกู้ยืมนี้ผู้กู้ยืมต้องชำระเงินกู้ยืมคืนพร้อมดอกเบี้ย ให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าปี ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือพ้นสภาพการเป็นนักศึกษามาแล้วสองปี ถ้าผู้กู้ยืมเงินกองทุนไม่ชำระหนี้ดังกล่าว ผู้ให้กู้ยืมคืนกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้กู้ยืมเงินจะต้องถูกฟ้องบังคับชำระหนี้จากผู้ค้ำประกันต่อไปได้

จากข้อมูลที่ได้วิเคราะห์หามาปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เกิดจาก กระบวนการคัดเลือกและการกำกับดูแล การตรวจสอบ ยังไม่รัดกุม ปัญหาของผู้กู้ยืมที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเกิดจากสถานภาพส่วนบุคคล ระดับการศึกษา การมีงานทำ รายได้ การมีหนี้สินอื่นๆ ความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึก และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ปัญหาที่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์การชำระหนี้ ระยะเวลาปลอดหนี้ ปัญหาการไม่ชำระหนี้เกิดจากบัณฑิตที่จบมาแล้วไม่ได้งานทำ เป็นสาเหตุหลัก

ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้สรุปผล อภิปรายผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบรายได้ของผู้กู้ยืมจะต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบรายได้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนว่า เป็นครอบครัวที่ขาดแคลน

จริง ซึ่งผู้กู้ยืมเงินกองทุนในปัจจุบันนี้ส่วนมากแล้ว ถ้ามีการเสนอตามขั้นตอนและขอกู้มาจะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการเกือบทุกราย ทั้งๆที่ไม่ได้เป็นครอบครัวที่ขาดแคลน หรือรายได้ไม่น้อยตามที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการตรวจสอบรายได้ที่กล่าวมานี้จะต้องเป็นอิสระ ไม่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาที่ผู้กู้ยืมจะเข้าทำการศึกษา เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยการมีส่วนทำให้นักเรียน นักศึกษากู้เงินจากกองทุน

2. การรับรองรายได้ของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษานั้น ผู้กู้ยืมเงินกองทุนจะต้องมีผู้รับรองว่าเป็นครอบครัวที่ขาดแคลน มีรายได้ไม่น้อยจริง ผู้ที่รับรองนั้นจะต้องมีตำแหน่งเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับห้า หรือเทียบเท่า ซึ่งเท่าที่ปรากฏในปัจจุบันผู้ที่รับรองดังกล่าวจะเป็นญาติ หรือผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน นักศึกษาที่ได้ขอกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ผู้รับรองรายได้นี้จะเป็นผู้รับรองว่าผู้ขอกู้เป็นผู้ที่ขาดแคลน หรือรายได้ไม่ถึง 200,000 บาทต่อปี ถ้าภายหลังคณะกรรมการตรวจสอบรายได้พบว่าไม่เป็นความจริงตามที่ผู้รับรองได้มีหนังสือรับรองรายได้มานั้น ผู้รับรองรายได้จะต้องใช้เงินคืนแทนผู้ที่ได้กู้ไปนั้น ในกรณี ที่กองทุนไม่สามารถเรียกเงินคืนจากผู้กู้ยืมได้

3. การค้ำประกันเงินกู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะมีบิดา มารดา ในลำดับแรกเป็นผู้ค้ำประกันถ้าผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษาไม่ชำระหนี้ กรณีนี้ผู้กู้เงินกองทุนเพื่อการศึกษาจะต้องเป็นครอบครัวของผู้ที่ขาด

แคลน มีรายได้น้อย ในเมื่อกำหนดให้ผู้กู้ต้องเป็นผู้มีรายได้น้อยอยู่ก่อนแล้ว จะนำบิดามารดาของผู้มีรายได้น้อยซึ่งก็หมายถึงว่าบิดามารดาซึ่งเป็นครอบครัวเดียวกันก็เป็นผู้มีรายได้น้อยไปด้วย ถ้าผู้กู้ยืมเงินกองทุนสำเร็จการศึกษาแล้ว หรือพ้นสภาพการเป็นนักเรียนนักศึกษาแล้ว ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทางกองทุนก็ต้องมีการฟ้องร้องเรียกให้ผู้กู้และผู้ค้ำประกันชำระหนี้ นั่นก็หมายถึงทั้งผู้กู้และผู้ค้ำประกันเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่มีทรัพย์สินใดๆที่จะนำมาชำระหนี้ได้ จึงควรเสนอแนะในส่วนของผู้ค้ำประกันเงินกู้ยืมจะต้องเป็นข้าราชการผู้ที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 5 จำนวน 2 คน

การเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้

กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ในครั้งนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการที่จะทำให้การกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อไม่ให้ไปปฏิบัติการก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเท่านั้น ในความเป็นจริงยังต้องอาศัยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการมีส่วนร่วม และควรยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต หลักคุณธรรม นิติธรรม ความโปร่งใส ความมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ มาร่วมกันสร้างมาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ออกกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับ และ กติกาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติได้จริง และมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541.

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2552

เอกภพ ภูมรา. (2553). การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในจังหวัด เชียงใหม่. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต เศรษฐศาสตร์การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.